

Mäntsälän osavuosikatsaus 3 / 2020

125/02.02.00/2019

Kunnanhallitus 26.10.2020 § 207

Talouden toteutuminen 1.1.-30.9.2020 ja tilinpäätösennuste

Talouden suhdanteet heikkenivät merkittävästi vuoden 2019 loppupuolella. Alkuvuodesta 2020 alkaneen koronavirusepidemian seurauksena jo aiemmin heikentynyt talous painui syvään taantumaan. Vielä kesällä bruttokansantuotteen (BKT) ennustettiin laskevan jopa 6 %, mutta alkusyksystä talouden ennusteet kohenivat hieman. BKT:n ennuste vuodelle 2020 on nyt -4,5%. Suomen kansantalous on siis elpynyt romahduksestaan yllättävän nopeasti ja koronaviruskriisin vaikutuksen Suomen kansantalouteen ovat olleet euroalueen pienimpiä. Kansantalous on silti edelleen syvässä taantumassa, josta nousu on hidasta. Pahimmillaan tulevien vuosien kasvu on hidasta vielä useiden vuosien ajan. Taantuma heikentää kuntien taloutta paitsi verotulotilitysten heikentymisen, myös taantuman lisäämän työttömyyden hoidon kustannusten kasvun myötä.

Puolivuosikatsauksessa Mäntsälän kunnan osalta koronavirusepidemian kustannuksiksi vuodelle 2020 arvioitiin n. 6 milj. euroa tulomenetyksinä ja menolisäyksinä. Mäntsälän suhteellisen vähäisten koronatapausten määrän vuoksi arvio vuoden 2020 kustannuksista on kohentunut n. 4,4 milj. euroon. Kustannukset muodostuvat paitsi sosiaali- ja terveyspalvelujen menoista, myös verotulojen alenemasta, päivähoidon sulkutoimien vuoksi saamatta jääneistä päivähoitomaksuista, varautumisen ja väestönsuojelun kustannuksista sekä rakentamisen hiipumisesta. Koronavirusepidemian toinen aalto on käynnistynyt osavuosikatsaukseen mennessä, joten epidemian lopulliset kustannukset vuonna 2020 voivat vielä nousta nykyisestä arviosta. Epidemian ennustetaan jatkuvan vielä vuoden 2021 aikana, jonka lisäksi epidemian vuoksi syntyneen muun sosiaali- ja terveyspalvelun hoitovelan kattaminen nostanee vuoden 2021 kustannuksia.

Kevään ja alkukesän sekä syksyn lisätalousarvioissa valtion päättämät kuntien tukitoimet vuodelle 2020 tuovat Mäntsälän kunnalle yhteensä n. 4,1 milj. euroa ylimääräistä verorahoitusta, josta 0,9 milj. euroa maksetaan kunnalle yhteisöverotulojen kuntaosuuden lisäyksenä ja loput valtionosuuksina. Tukitoimet ovat vain vuotta 2020 koskevia. Vuoden 2021 koronakustannusten kompensatiosta valtio päättää ensi vuoden budjetin yhteydessä. Vielä puolivuosikatsauksessa ilmoitettiin valtionosuuksien kautta maksettavan yritysten veronmaksulykkäysten kompensatian olevan huhtikuussa Valtiovarainministeriössä päätetyn 2,0 milj. euron suuruinen. Syyskuussa Valtiovarainministeriö korjasi kevään päätöstään ennakoitua paremmin kertyneiden yhteisöverotulojen vuoksi, joten uusi päätös tuo Mäntsälälle vain 0,4 milj. euroa korvauksen.

Tämä korvaus on takaisin perittävää, joten se vähennetään vuoden 2021 valtionosuudesta.

Talouden sopeuttamistoimet ja koronavirusepidemian aiheuttamat sulkutoimet ovat jonkin verran hillinneet Mäntsälän kunnan menojen kasvua alkuvuoden aikana. Erityisesti varhaiskasvatuksen henkilöstömäärän optimointi lapsimäärään nähden on vaikuttanut suotuisasti kunnan talouteen. Verotilitysten kehitys on ollut katsausaikana vielä puolivuositarkastuksessa ennakoitua suotuisampaa, jonka vuoksi verotuloennustetta on nostettu 2,2 milj. eurolla. Syyskuussa toteutunut kunnan eräiden pitkäaikaisten lainojen konvertointi 5 vuoden joukkovelkakirjalainaan negatiivisella korkotasolla vähensi kunnan korkokustannuksia sekä vuoden 2020, että erityisesti tulevien vuosien osalta. Myös lyhytaikaisen rahoituksen korkotason pysyminen negatiivisena on hillinnyt kunnan menokehitystä. Toisin kuin naapurikunnissa, Mäntsälässä koronavirusepidemia ei ole merkittävästi heikentänyt kunnan tonttikauppaa, joten tonttikauppa toteutunee talousarvion mukaisesti.

Ennakoitua suotuisamman talouskehityksen vuoksi vuoden kolmas ja viimeinen osavuositarkastus osoittaa 1,5 milj. euroa alijäämää, kun vielä puolivuositarkastuksessa alijäämäennuste oli 2,9 milj. euroa. Ennuste tilikauden alijäämästä on parantunut puolivuositarkastuksesta 1,4 milj. eurolla. Tilinpäätösennusteessa toimintakate heikkenee n. 0,9 milj. euroa muutetusta talousarviosta ja on tilinpäätösennusteessa n. – 118,1 milj. euroa. Vuosikate on ennusteessa 6,6 milj. euroa. Investointimenojen ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti: -4,7 milj. euroa. Tilinpäätösennusteen koheneminen johtuu etenkin verotuloennusteen paranemisesta. Ennusteeseen liittyy vielä runsaasti epävarmuutta, sillä koronaviruksen toinen aalto valtion rajoitustoimintaan saattaa synnyttää talouteen merkittävää heikkenemistä vuoden loppuun mennessä.

Väestö ja työllisyys

Elokuun 2020 lopussa työttömyysaste Mäntsälässä kohosi 8,4 %:iin. Syyskuun lopussa työttömyysaste oli Mäntsälässä 8,2 % (koko Uusimaa 12,7 %). Työttömyys on noussut voimakkaasti vuoden aikana, sillä maaliskuun 2020 lopussa työttömyysaste oli vielä 5,9 %.

Väestön määrä elokuun ennakkotiedon mukaan oli 20 727 asukasta. Syyskuun ennakkotietoa ei osavuositarkastukseen mennessä ole vielä julkistettu. Tilinpäätösennusteessa väestömäärä on 20 852 asukasta, joten väestön ennustetaan kasvavan selvästi loppuvuoden aikana.

Osavuositarkastuksen talousarviomuutokset

Käyttötalouteen esitetään seuraavat talousarviomuutokset:

- Konsernipalvelut, Pelastus, toimintamenojen lisäys 40 000 €
- Konsernipalvelut, Vapaa-aikapalvelut, toimintamenojen vähennys 46 000 €
- Konsernipalvelut, Hyvinvointipalvelut, toimintamenojen lisäys

- 39 000 €
- Konsernipalvelut, Elinkeinopalvelut, toimintamenojen lisäys 40 000 €
- Konsernipalvelut, Kuntakehitys, toimintatuottojen vähennys 270 000 €
- Kasvatus- ja sivistyspalvelut, Varhaiskasvatuspalvelut, toimintamenojen vähennys 300 000 €
- Verotulot, tulojen lisäys 2 186 000 €
- Valtionosuudet, tulojen vähennys 1 277 343 €

Käyttötalouden talousarviomuutokset lisäävät tuloja yht. 638 657 euroa. Talousarviomuutokset lisäävät käyttötalouden menoja yht. 73 000 euroa, joten muutosten nettovaikutus tuloslaskelmaan on yhteensä 565 657 euroa.

Investointeihin esitetään seuraavat talousarviomuutokset:

- Maahankinnat, määrärahavähennys 150 000 €
- Vesiliikuntakeskus, määrärahavähennys 25 000 €
- Toimitilapalvelujen irtaimistohankinnat, määrärahavähennys 100 000 €
- Sisäilmakorjaukset, määrärahalisäys 100 000 €

Investointien talousarviomuutokset vähentävät investointeja yhteensä 175 000 euroa.

(Valmistelija:
talousjohtaja Helena Perämäki, helena.peramaki@mantsala.fi)

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus

- merkitsee osavuositarkastuksen 3/2020 tiedoksi ja lähettää sen edelleen valtuustolle tiedoksi sekä
- esittää valtuustolle selosteosan kohdassa "Osavuositarkastuksen talousarviomuutokset" esitetyt talousarviomuutokset hyväksyttäväksi.

Käsittely: Talousjohtaja Helena Perämäkeä kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Liite 1. Osavuositarkastus 3/2020

Kunnanvaltuusto 16.11.2020 § 78

Esitys: Kunnanvaltuusto päättää seuraavasti:

- Merkitsee tiedoksi osavuositarkastuksen 3/2020

- Hyväksyy seuraavat käyttötalouden ja investointien talousarviomuutokset:
 - Konsernipalvelut, Pelastus, toimintamenojen lisäys 40 000 €
 - Konsernipalvelut, Vapaa-aikapalvelut, toimintamenojen vähennys 46 000 €
 - Konsernipalvelut, Hyvinvointipalvelut, toimintamenojen lisäys 39 000 €
 - Konsernipalvelut, Elinkeinopalvelut, toimintamenojen lisäys 40 000 €
 - Konsernipalvelut, Kuntakehitys, toimintatuottojen vähennys 270 000 €
 - Kasvatus- ja sivistyspalvelut, Varhaiskasvatuspalvelut, toimintamenojen vähennys 300 000 €
 - Verotulot, tulojen lisäys 2 186 000 €
 - Valtionosuudet, tulojen vähennys 1 277 343 €
 - Maahankinnat, määrärahavähennys 150 000 €
 - Vesiliikuntakeskus, määrärahavähennys 25 000 €
 - Toimitilapalvelujen irtaimistohankinnat, määrärahavähennys 100 000 €
 - Sisäilmakorjaukset, määrärahalisäys 100 000 €

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan. Lisäksi teknisenä korjauksena lisättiin: Kasvatus- ja sivistyspalvelut / Opetuspalvelut 300 000 euron toimintamenojen lisäys (kotikuntakorvausmenoihin).

Liite 1. Osavuosisikatsaus 3/2020